

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la
documentul de călătorie provizoriu al UE

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Afacerilor Externe
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul actului normativ este elaborat în concordanță cu Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin <i>HG nr. 306/2025</i>, Capitolul 23 - Sistem judiciar și drepturi fundamentale, Cluster 1 – Valori Fundamentale, acțiunea nr. 49, cu termen de realizare decembrie 2026.</p> <p>Proiectul Hotărârii transpune integral Directiva (UE) 2019/997 a Consiliului din 18 iunie 2019 de instituire a unui document de călătorie provizoriu al UE și de abrogare a Deciziei 96/409/PESC, Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2452 a Comisiei din 8 decembrie 2022 de stabilire a unor specificații tehnice suplimentare pentru documentul de călătorie provizoriu al UE instituit prin Directiva (UE) 2019/997 a Consiliului și Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2662 a Comisiei din 14 octombrie 2024 de stabilire a unui formular standard de cerere de document de călătorie provizoriu al UE și de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/2452.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>În prezent, cadrul juridic național reglementează exclusiv eliberarea documentelor de călătorie naționale în situații de urgență (titlul de călătorie) și nu prevede eliberarea de documente de călătorie pentru cetățeni ai altor state în temeiul unor obligații de cooperare consulară.</p> <p>Totodată, legislația națională nu prevede procedura de eliberare a documentului de călătorie provizoriu al Uniunii Europene, prevăzut de Directiva (UE) 2019/997 a Consiliului din 18 iunie 2019, atribuțiile respective revenind exclusiv statelor membre ale Uniunii Europene.</p> <p>Documentul de călătorie provizoriu al UE (DCP UE) este un document de călătorie emis de un stat membru al Uniunii Europene pentru un cetățean nereprezentat al UE dacă, de exemplu, pașaportul acestuia a fost furat, pierdut, distrus, sau nu poate fi obținut într-un termen rezonabil.</p> <p>Directiva (UE) 2019/997 stabilește normele și procedurile pentru obținerea documentului și stabilește un model uniform pentru toate statele membre UE. DCP UE permite același tip de protecție consulară în țara vizitată de care se bucură resortisanții statului membru care a emis documentul.</p> <p>Astfel, prin transpunerea Directivei sus-menționate și a deciziilor de punere în aplicare a acesteia, legislația națională va reglementa condițiile de eliberare, termenul de valabilitate și măsurile de securitate aferente documentului de călătorie provizoriu al UE, asigurând cadrul normativ necesar, reducerea riscurilor de aplicare neuniformă și alinierea legislației interne la acquis-ul UE în materie de protecție consulară.</p> <p>Respectiv, elaborarea și adoptarea <i>Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind documentul de călătorie provizoriu al UE</i> va asigura o aplicare coerentă și exhaustivă a prevederilor Directivei (UE) 2019/997.</p> <p>Aplicarea mecanismului privind documentul de călătorie provizoriu al Uniunii Europene va deveni efectivă la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană,</p>

moment din care Republica Moldova va dobândi statutul de stat membru și, implicit, va exercita competențele care îi revin în acest domeniu.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul asigură transpunerea Directivei (UE) 2019/997, a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/2452 de stabilire a unor specificații tehnice suplimentare pentru DCP UE și Deciziei de punere în aplicare (UE) 2024/2662 de stabilire a unui formular standard de cerere, prin care se stabilește cadrul normativ necesar pentru ca misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova să poată elibera documentul de călătorie provizoriu al UE cetățenilor nereprezențați în state terțe.

Proiectul detaliază cine poate beneficia de document, în ce situații și pentru ce perioadă, stabilind formularul standardizat de solicitare a documentului, precum și modul de gestionare a cererilor de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova.

În acest context, proiectul conferă misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova atribuțiile legale necesare pentru emiterea documentului de călătorie provizoriu al UE, asigurând un mecanism funcțional, predictibil și sigur, care elimină lacunele legislative și oferă cetățenilor UE asistența consulară corespunzătoare în străinătate.

Din punct de vedere procedural, cetățenii nereprezențați în state terțe pot solicita un DCP UE la ambasada sau consulatul Republicii Moldova. Atunci când misiunea diplomatică sau oficiul consular al Republicii Moldova primește o solicitare, acesta trebuie să consulte cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 2 zile lucrătoare de la primirea solicitării, statul membru de cetățenie pentru a verifica cetățenia și identitatea solicitantului. Acesta trebuie să furnizeze toate informațiile relevante, în special:

- numele, cetățenia, data nașterii și sexul solicitantului;
- o imagine facială completă a solicitantului;
- copii tipărite sau scanate ale tuturor mijloacelor de identificare disponibile, cum ar fi cartea de identitate, permisul de conducere, codul numeric personal sau numărul de asigurare socială.

În termen de 3 zile de la primirea informațiilor, statul membru de cetățenie al persoanei trebuie să confirme dacă solicitantul este resortisant al său. Misiunea diplomatică a RM care gestionează cererea va emite apoi DCP UE în termen de 2 zile lucrătoare. În cazul în care statul membru de cetățenie se opune eliberării unui DCP UE pentru unul din resortisanții săi, documentul nu se eliberează, iar statul membru de cetățenie va fi responsabil pentru asigurarea protecției consulare.

În cazuri de extremă urgență, misiunea diplomatică sau oficiul consular al Republicii Moldova care gestionează cererea poate emite un DCP UE fără consultare, dar este necesar ca mai întâi să fi epuizat toate modalitățile de comunicare disponibile și trebuie să informeze cât mai curând posibil statul membru de cetățenie.

Din motive de securitate, titularul trebuie să returneze DCP UE autorităților competente, indiferent dacă acesta a expirat sau nu, la sosirea la destinația finală.

Totodată, proiectul definește formatul standard care trebuie folosit pentru DCP UE, constituit dintr-un formular standard și un autocolant-tip însoțitor. Acestea trebuie să conțină toate informațiile necesare și să respecte standarde tehnice înalte, în special elemente de protecție împotriva contrafacerii și a falsificării.

Nu în ultimul rând, proiectul stabilește modalitățile de conlucrare în cazul în care cetățenii Republicii Moldova nereprezențați se vor adresa unei misiuni diplomatice sau unui oficiu consular al UE într-o țară terță pentru eliberarea unui DCP UE.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prevederile proiectului se înscriu în procesul de integrare europeană, iar neimplementarea acestora ar putea afecta continuitatea acestui proces.

Directiva (UE) 2019/997 stabilește cadrul european pentru eliberarea documentului de călătorie provizoriu al UE, iar proiectul urmărește instituirea cadrului normativ necesar pentru aplicarea acestor prevederi de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova în state terțe.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2452 stabilește specificații tehnice suplimentare pentru documentul de călătorie provizoriu al UE, vizând elementele de securitate, formatul și caracteristicile tehnice uniforme, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție împotriva falsificării și a recunoașterii la nivelul statelor membre.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2662 stabilește un formular standard de cerere pentru eliberarea documentului de călătorie provizoriu al UE, asigurând un cadru procedural unitar și facilitând procesarea cererilor de către autoritățile competente.

Prin stabilirea unui regulament clar, se oferă misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova competențele și procedurile necesare pentru emiterea documentului, inclusiv condițiile de eligibilitate, durata de valabilitate, standardele de securitate și modul de cooperare cu alte state membre UE.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea prezentei Hotărâri va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin consolidarea capacității Ministerului Afacerilor Externe și a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare de a acorda protecție consulară cetățenilor Uniunii Europene nereprezențați, stabilind, totodată, modalitățile de conlucrare atunci când cetățenii Republicii Moldova nereprezențați în străinătate se vor adresa unei misiuni diplomatice a UE pentru eliberarea unui DCP UE. Procedurile clar definite și responsabilitățile bine stabilite vor permite o gestionare mai eficientă a solicitărilor de eliberare a unui DCP UE.

Hotărârea are, de asemenea, un efect pozitiv prin stabilirea unui cadru de cooperare și coordonare cu alte state membre ale Uniunii Europene și cu Serviciul European de Acțiune Externă. Aceasta facilitează schimbul de informații, sporind eficiența răspunsului instituțional în cazul unor astfel de solicitări.

În ceea ce privește structura instituțională, implementarea Hotărârii nu necesită crearea unor instituții noi, prevederile urmând a fi aplicate de către MAE și MDOC fără modificări instituționale semnificative.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor Directivei nu generează impact bugetar suplimentar cuantificabil la etapa actuală, întrucât costurile aferente eliberării DCP UE cetățenilor nereprezențați și, după caz, membrilor familiilor acestora, urmează a fi acoperite, în principiu, din taxa percepută pentru prestarea serviciului, în condițiile cadrului normativ aplicabil.

Totodată, activitățile administrative și operaționale necesare vor fi integrate în funcționarea curentă a misiunilor. Aceasta va include procesarea cererilor, verificarea identității solicitanților și utilizarea resurselor logistice și a echipamentelor existente.

În ceea ce privește componenta informatică, adaptarea sistemului informațional relevant, prin crearea modului de emiteră a DCP UE, este prevăzută în Planul național de aderare, cu termen de realizare până în decembrie 2029, fiind implementată etapizat, în concordanță cu standardele tehnice ale Uniunii Europene.

La etapa actuală, specificațiile tehnice detaliate pentru eliberarea DCP UE sunt puse la dispoziția exclusivă a statelor membre UE, iar elementele necesare adaptării sistemului național vor fi comunicate Republicii Moldova gradual, pe parcursul procesului de implementare. În acest context, costurile aferente dezvoltării modulului corespunzător, inclusiv cele privind producerea și tipărirea formularelor specifice, nu pot fi estimate exhaustiv în prezent și vor fi stabilite ulterior, în faza de dezvoltare și implementare a acestuia.

Nu în ultimul rând, având în vedere că numărul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova este modest comparativ cu cel al statelor membre UE, probabilitatea ca acestea să se afle în situații în care nu există o reprezentanță UE prezentă este, în consecință, redusă. Respectiv, se estimează că numărul solicitărilor de DCP UE va fi limitat.

În aceste condiții, cheltuielile aferente implementării vor putea fi acoperite din resursele bugetare existente ale Ministerului Afacerilor Externe și, după caz, din alte surse de finanțare neinterzise de lege, în măsura în care va fi necesar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Prin instituirea unui mecanism clar și eficient de eliberare a documentului de călătorie provizoriu, cetățenii UE nereprezențați vor beneficia de acces rapid și sigur la un act de călătorie legal, ceea ce le va garanta dreptul la mobilitate și protecție în situații de urgență.

Acest cadru procedural va oferi siguranță și predictibilitate, va facilita intervenția rapidă în cazurile de pierdere a documentelor, furt sau alte situații critice, prevenind blocarea cetățenilor în străinătate. Prin aplicarea uniformă a Regulamentului, cetățenii UE nereprezențați vor beneficia de același nivel de protecție și asistență, indiferent de țara în care se află sau de existența unei reprezentanțe diplomatice a statului lor.

În plus, mecanismul reglementat sporește încrederea în capacitatea autorităților Republicii Moldova de a furniza servicii publice eficiente și protecție consulară în situații dificile. Astfel, regulamentul nu doar că va răspunde nevoilor urgente ale cetățenilor UE nereprezențați, dar va contribui și la consolidarea percepției pozitive asupra eficienței și responsabilității sectorului public al Republicii Moldova în general.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de hotărâre de Guvern privind transpunerea Directivei (UE) 2019/997 implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale cetățenilor care solicită eliberarea documentului de călătorie provizoriu al UE, inclusiv date de identificare (nume, prenume, date de naștere, cetățenie, fotografie) și informații privind cererea depusă.

Prelucrarea datelor se va realiza exclusiv de autoritățile competente din cadrul misiunilor diplomatice și consulare, cu respectarea legislației naționale privind protecția datelor cu caracter personal și a principiilor stabilite de UE. Proiectul prevede și termenul maxim de păstrare a datelor, în corespundere cu Directiva UE, după expirarea căruia acestea trebuie distruse în condiții de securitate, asigurând confidențialitatea și protecția drepturilor persoanelor vizate. Accesul la date este strict limitat personalului autorizat și utilizat exclusiv pentru gestionarea cererilor și eliberarea documentului.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<p>Proiectul de hotărâre de Guvern de transpunere a Directivei (UE) 2019/997 a Consiliului din 18 iunie 2019 și a deciziilor de implementare a acesteia, vizează instituirea cadrului juridic intern pentru eliberarea documentului de călătorie provizoriu al Uniunii Europene. Obiectivele directivei sunt standardizarea documentului, asigurarea securității și recunoașterii acestuia în statele membre, precum și facilitarea liberei circulații a cetățenilor UE aflați în situații speciale. Transpunerea directivei și a deciziilor de punere în aplicare este primară și integrală, fiind pentru prima dată implementată în legislația națională, cu preluarea tuturor prevederilor actului juridic al UE.</p> <p>De asemenea, au fost elaborate Tabelele de concordanță pentru actele Uniunii Europene supuse transpunerii, în conformitate cu cerințele metodologice aplicabile procesului de armonizare legislativă.</p>
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
<p>Proiectul de hotărâre de Guvern are ca obiect transpunerea Directivei (UE) 2019/997 a Consiliului din 18 iunie 2019 privind instituirea documentului de călătorie provizoriu al Uniunii Europene, precum și a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/2452 de stabilire a unor specificații tehnice suplimentare pentru DCP UE și a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2024/2662 de stabilire a unui formular standard de cerere.</p> <p>Crearea cadrului juridic intern este necesară pentru asigurarea conformității legislației naționale cu prevederile europene referitoare la formă, securitate și procedura de emisie a documentului de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova în state terțe.</p> <p>Implementarea măsurilor prevăzute în proiect permite autorităților competente, inclusiv misiunilor diplomatice și consulare, să elibereze documentul în conformitate cu standardele UE, protejând drepturile cetățenilor și respectând angajamentele asumate de Republica Moldova. Astfel, se asigură existența unui cadru legal clar, eficient și armonizat cu legislația Uniunii Europene.</p>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i>, pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Externe www.mfa.gov.md, la compartimentul <i>Transparență decizională</i>, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la următorul link: https://www.mfa.gov.md/ro/content/anuntul-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-hotararii-guvernului-privind.</p> <p>Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md.</p> <p>În conformitate cu art. 32 și 35 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, proiectul urmează a fi avizat de către autoritățile interesate, precum și urmează a fi efectuată expertiza de compatibilitate cu legislația UE.</p>
7. Concluziile expertizelor
<p>În conformitate cu art. 36 și 37 din <i>Legea nr. 100/2017</i>, proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție și juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiectivelor și propunerilor/recomandărilor urmare a recepționării rapoartelor din partea instituțiilor emitente.</p>

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Transpunerea Directivei Uniunii Europene privind eliberarea Documentului de călătorie provizoriu al UE necesită completarea Statutului Consular al Republicii Moldova, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 368/2002*, pentru introducerea expresă a posibilității eliberării de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova a acestui tip de document de călătorie cetățenilor nereprezențați ai UE, întrucât Statutul actual nu prevede eliberarea de documente de călătorie pentru cetățeni ai altor state în temeiul unor obligații de cooperare consulară.

Proiectul actului normativ se integrează în cadrul normativ național existent, prin dezvoltarea și completarea acestuia cu mecanisme specifice de protecție consulară a cetățenilor UE, precum și prin consolidarea cadrului normativ destinat asigurării protecției consulare a cetățenilor Republicii Moldova aflați în state terțe în care Republica Moldova nu este reprezentată. Actul consolidează reglementările în vigoare și le adaptează în vederea alinierii la standardele, practicile și acquis-ul Uniunii Europene.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la documentul de călătorie provizoriu al UE va avea loc începând cu data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, moment din care aceste atribuții vor deveni aplicabile pentru Republica Moldova. Ministerul Afacerilor Externe, prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, va fi responsabil de aplicarea procedurilor operaționale prevăzute în Regulament, inclusiv de eliberarea, evidența și gestionarea documentelor de călătorie provizorii ale UE. Implementarea se va realiza prin cooperare consulară cu statele membre ale Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile Directivei (UE) 2019/997 și practicile europene în domeniu.

Monitorizarea implementării și evaluarea performanței actului normativ vor fi realizate anual de către Ministerul Afacerilor Externe, pe baza datelor privind numărul documentelor eliberate, timpul de procesare a solicitărilor, eficiența cooperării consular-europene și gradul de conformitate cu standardele UE. Rezultatele monitorizării vor permite ajustarea, după necesitate, a procedurilor administrative și a capacităților operaționale, în vederea asigurării unei aplicări eficiente și uniforme a prevederilor regulamentului.

Dumitru SOCOLAN
Secretar General